

Zending is breed: gestalte geven aan Christus' Koningschap

Op de website van Habakuk.nu plaatste ds. Marten Visser een artikel over donaties aan zending en aan ontwikkelingshulp. (Zie <http://www.habakuk.nu/achtergronden/item/3877-holistisch-of-halvistisch/>)

Graag wil ik een paar kanttekeningen maken bij het artikel van Marten Visser.

1. Ik deel de visie dat de verspreiding van het Evangelie topprioriteit is voor de kerk van Christus en voor christenen.
2. De getallen die Visser noemt met betrekking tot de omzetten van organisaties vormen een selectie een geven een eenzijdig beeld. De uitgaven aan zending kleinere reformatorische kerken worden niet genoemd en die zijn veel hoger dan aan (internationaal) diaconaat. Ook worden de vele organisaties die bij de EZA zijn aangesloten niet vermeld en die geven iha ook meer aan zending dan aan hulpverlening /diaconaat.
3. Bovendien, en fundamentele, de verspreiding van het Evangelie is breder dan woordverkonding in enge zin. Het Evangelie is de proclamatie van de komst van de Messias van Israel en van Zijn wereldomvattend Koninkrijk. Een proclamatie die oproept tot geloof in deze koning en zijn werk van verzoening en herstel en tot bekering. Dit houdt in leven in een stijl die uitdrukking geeft aan Zijn koningschap. Een koningschap dat zich vooral kenmerkt door barmhartigheid, recht, waarheid en dienstbaarheid.
4. Het werk van de ontwikkelings- en zendingsorganisaties die Visser noemt – en die bijna allemaal lid zijn van Prisma, alleen de uit de VS afkomstige World Vision en Compassion niet - vindt voor het overgrote deel plaats in samenwerking met kerken en christelijke organisaties. Ze versterken daarmee de christelijke presentie en daarmee de christelijke boodschap in die samenlevingen. Ze doen niet zelf woordverkondiging maar ze doen ook zelf niet het ontwikkelingswerk, maar doen dat samen met organisaties in die landen zelf. In die landen wordt – in de meeste situaties - het Evangelie verkondigd door kerken aldaar. Maar voor het tegengaan van armoede en onrecht zijn er vaak niet de middelen en mogelijkheden. Kijkend naar het geheel van activiteiten van christenen in veel landen waar men werkt, kun je wel degelijk spreken van een holistische benadering, maar dat wil niet zeggen dat een organisatie alles zelf doet. In het geheel gaan Woord en daad wel degelijk samen op. Alleen woordverkondiging zou toch ook halvistisch zijn, hoe belangrijk op zichzelf ook? Wat niet wegneemt dat het geen kwaad kan als die organisaties van tijd tot tijd hun werk vanuit deze vraag tegen het Licht houden.
5. Een paar jaar geleden heeft een student van de universiteit Tilburg, mede onder mijn begeleiding, bij enkele van deze organisaties onderzoek gedaan naar de wijze waarop de identiteit gestalte krijgt in het werk aan armoedebestrijding dat gefinancierd wordt met overheidsgeld. Het blijkt dat men ook in de besteding van dat geld wel degelijk de eigen identiteit handhaaft, hoezeer inde uiting daarvan ook variaties bestaan (zie laatste nummer van het tijdschrift Sophie, 3^e jg, nr.4, p. 20 vv).
6. Er zijn situaties waarin niet (alleen) met christelijke organisaties gewerkt wordt omdat dat niet kan. Moeten mensen in nood daar dan maar niet geholpen worden, of moeten christenen daaraan dan vooral niet geven? Overigens, is het meeste geld dat ZOA besteed aan humanitaire hulp afkomstig van grote donoren als de EU en de Nederlandse overheid. Die weten dat ZOA een christelijke identiteit heeft, met een christelijke achterban, maar besteden hun middelen via die organisatie omdat ze op een goede manier werken en mensen helpen. Ook daarin ligt een

getuigenis, ook voor de ontvangers die vroeg of laat zich afvragen waarop die mensen uit Nederland hen toch helpen. Zoals nu kerken in Syrië ook hun islamitische burens helpen zonder direct over Jezus te spreken. Hun liefde getuigt van Hem.

7. Binnen Prisma (www.prismaweb.org) werken de genoemde –en andere- organisaties samen om elkaar te versterken, van elkaar te leren, zich gezamenlijk te bezinnen op de betekenis van de christelijke identiteit voor het werk van barmhartigheid en rechtvaardigheid in situatie van schrijnende armoede en onrecht. Om daar het evangelie niet alleen hoorbaar aanwezig te doen zijn –dat is het meestal al – maar ook zichtbaar. In navolging van de Koning die het recht der armen gelden doet en zich ontfermt over de armen en over hen die geen helper hebben.
8. Het is ieders persoonlijke verantwoordelijkheid waaraan men geeft. Dat christenen vooral aan kerken en christelijke organisaties geven die op enigerlei wijze gestalte geven aan het koningschap van Christus, lijkt mij zeer voor hand liggen. De splitsing die Visser aanbrengt tussen christelijke ontwikkelingsorganisaties en zendingsorganisaties is te simplistisch zoals ik hierboven heb aangegeven. Iets meer voorzichtigheid in het oordeel over het werk van genoemde organisaties zou wenselijk zijn. Wat niet wegneemt dat ik met Visser meen dat het getuigenis van onze Here Jezus Christus nooit een bijzaak mag worden van de kerk.

Prof. dr. Henk Jochemsen,

Directeur Prisma, vereniging van christelijke organisaties in ontwikkelingssamenwerking en diaconaat wereldwijd, bijzonder hoogleraar christelijke filosofie, Wageningen